

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

362.41

Szerző: Erdői Sándor

Cím: Ahol a vakok is látnak

Forrás:

Magyarország

Bm

(Hely)

1926. 6. 11.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Hely

Idő

"1926"

Személy

Helyszám

371-91 "1926"

Ahol a vakok is látnak

A vakok százéves intézetében — „Nézd meg fiam...” — A vak élet iskolája

Ahogy belépsz, kétszáz gyerek nyüzsög a folyosókon, az udvaron. Vigan, szabadon szaladgálnak, kergetődznek. Kacagás csendül fel valahol. Csak néha-néha oson át egy fáradt mosoly. A korlátton szabályszerű saslengésben egy ifjú. Egyszerre bizonytalanul tapint.

— A végén vagyok már? — kérdezi.

Valaki végigtapintja a korlátot.

— A végén vagy már...

A tornászó fiú meglendül és hatalmas szaltóban ugrik a gyékényre.

Éles csengetés. A gyerekek meg-

indulnak. Rohanás a lépcsőn, rohanás a folyosókon. Az osztályok ajtajai csapódnak.

A vak gyerekek mennek tanulni.

Mert ez a vakok birodalma. A vak gyermekek iskolája, nevelője. Valahogy apja is az életből kitaszítottaknak. Mert kétszáz gyereket adnak itt vissza a szociális életnek, kétszáz leendő embernek a lelke nyugalomát. Kétszáz gyermeknek, aki legtöbbször a szülők hibájából, tudatlanságából vesztette el a szeme világát.

Szakyszerű orvosi kezelés kilencven százalékban megmentette volna a vak gyermekek kiégett szemét.

Bicsérdyek és Wunderlichnek korábban furesa dolog ezt leírni.

És ime, száz éve most, hogy meleg szívű, komoly emberek néhány József nádor vezetésével összeállítottak, hogy megsegítsék az élet nyomorútljait. Kis kezdetből nagy-

Fa nőtt ez a csudálatos intézet. Ma modern, háromemeletes iskola-internátus áll az István úton.

Iskola és internátus. Ott évtől tizenhétig élnek itt a vakok a maguk életét. És mégis több, mint komoly, szigorú iskola, kedves, meleg internátus.

Itt élni tanítják meg a vakokat!

Mert kialudt szemük elszakította őket ettől a világtól, a mi vilá-

gunktól. Ott tapogatóznak valami féltelmesen vak sötétben, amelybe

Vak gyerekek jönnek le a lépcsőn

átzajlik egy ujjongó élet. A hang, a tapintás a megmaradt kapocs, ami még az élethez fűzi őket. És türelmes, jóságos tanárok fáradságos munkával csodálatos mélységűvé varázsolják ezt a kapcsolatot az évek folyamán. Vannak itt gyerekek, akiknek még a hallásuk is elpusztult, a beszédjük is. Fantasztikus Morse-jeleket kopogtatnak a kezükbe. És ezek a gyerekek is élnek itt vannak a mi életünkben; tudnak róla.

— Eredj le fiam a tornaterembe és nézd meg, ott van-e a tornatanár úr?

— szólítja meg a vezető tanár az egyik vak növendéket.

— Igenis, — felel a gyerek és rohan végig a folyosón, le a lépcsőn. Nem tapogatózik a fal mellett, szalad le a három emeleten. Két perc múlva vissza is van:

— Nem látom sehol a tanár urat.

Ez a »nézd meg«, ez a »nem látom«, ez a szabad rohanás a folyosókon a legnagyobb büszkesége a vakok türelmes tanárainak.

Az osztályokban komoly munka folyik. Kisdédóvóval kezdődik a tanítás és négy középiskola anyaga fejezi be. Mindent tanulnak a vakok. Ideges ujjuk végigvibrálnak a Braille-írás misztikus hieroglifáin. A legkomplikáltabb fizikai kísérleteket is megcsinálják. Pontosan ismerik a rádiót. Ha azt kérdezed: »Milyen egy fa?« — za-varba jönnek.

— Nem láttam soha...

A kézimunka órán csudálatos, igen pompás munkák kerülnek ki az ujjuk alól. Lent az udvaron egy csapat vak lány egzcírozik négyes

Gula

Aki zongoraművészek készül

sorokban, pontosan kiigazodva, egyenes vonalban. A

hatezerkötetes Braille-könyvtár

rendelkezésükre áll. (Molnár Ferenc »Hétágú sipka Braille-írásban 7 nagy lexikon-kötet.) Még noteszt is tartanak a zsebükben, amelyre Braille-írással jegyzik fel a megjegyzendőket. Elnek, szabadon, frissen.

És mégis máskép, mint mi!

A kicsinyek jókedvűen, kacagva játszanak babákkal, játékaikkal. És csak később költözik arcukra az idegen vonds, ami annyira jellemzi őket. Tizenöt éves korukban már megvan bennük. Ha beszélsz vele, udvarias, kedves, szerény. Kicsit mosolyog. A vakult szem eléd mered a levegőbe. És nem mond magáról semmit. Lent az udvaron mindig kettesével sétálnak, karonfogva. Beszélgetnek, néha felnevetnek. Ha vak jön a közelükbe, bevonják a diskurzusba.

És ha halkan is középük lépsz, mind elhallgat egyszerre.

kérdőn, udvariasan és minden lelket leplezőn mered feléd a két világtalan szem. Látók soha meg nem ismerik a vakok csudálatos világát!

És közben jön az élet, hajt az élet. A vakok készülnek elhelyez-

kedni a szociális világban. Lent berendezett műhelyek. Kosárfonók. Kefekötők. Kézimunka. Asztalosműhely. Fönt egymás mellett a zenecellák. Minden vak gyermeket elsősorban zenére próbálnak nevelni.

A zenei tehetség, a hallás azonban a vakok között sem gyakoribb, mint a látóknál.

Aki birja, a legkitünőbb kiképzésben részesül. Megtanul Braille-kottát olvasni, a szabad kéz végigfut a domború kottákon és úgy próbálja játszani. Részt vesz az intézet zenekarában, ahol a karmester hangos szóval dirigál a

próbákon. Vagy kántorokká képzik ki őket.

A többi — mesterember.

Tizennyolc éves korban megnyitják az intézet kapuja. A vak ember kilép az életbe. A mi életünkbe. Az ő életébe. Meleg, belső kapocs fűzi tovább is az István úti épület felé, amely több volt, mint iskola. Az ő birodalma. A vakok birodalma.

*

A vakok József nádorról elnevezett Országos Intézete pedig pénteken, szombaton és vasárnap ünnepli meg száz éves fennállásának száz éves nagy munkájának jubileumát.

Erdei Sándor